

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak šetrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravljalstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisí se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natilna enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Za nemško-slovensko mejo.

»Morituri te salutant«, umirajoči te pozdravljajo. Te besede je izgovoril slovenski duhovnik, služeč na jezični meji štajarski, na katoliškem shodu v Ljubljani. Komu so veljale te besede, če ne slovenskemu ljudstvu, prebivajočemu na jezičnih mejah? Dan na dan smo prisiljeni gledati, kako pritiskajo nemški mozje nasó óžjo domovino slovensko in kako si že stavijo svoje meje do sinje Adrije. Najbolj se tega prepričamo v našem javnem življenju. Poglejmo na druge slovanske narode in prepričali se bomo, da so že do višje veljave prispeli, kakor mi, imajo namreč že svoje zavode, šole, gimnazije in vseučilišča. Mi pa, ako želimo, kaj po pravičnem potu pridobiti, moramo skoraj klečé prositi za to in takrat še se nam samo betva podeli. Ali veliko resnice je v besedah, katere je stari in sivolasi Gladstone izrekel pri razpravi o avtonomiji Irske: »Z ničem se velik narod ne ponižuje tako, kakor če tlači šibek narod, nič pa ni vzvišenejega, kakor kedar velik narod skrbi za svojo čast in iz zavednosti svoje dolžnosti odpravlja staro krivico«. »Vyšehrad« k temu pristavlja: »Te zlate besede naj bi bile zapisane z zlatimi črkami na stene našega drž. zbora in dež. zbora, na desko portfeljev ministerskih, na klopi poslancev, kratko povsod, kjer bi primerno padale v oči tem, kateri še vedno ne pridejo do tega, na kaki podstavi naj bi se izvršila sprava med Slovani in Nemci. Ali se, povspnejo kdaj naši Nemci do te moralne stopinje, na kateri stoji prijatelj Irske — Gladstone?«

Slovan in v občé Slovenec je pač res trpin do smrti, ako hoče svoje domoljubje očitno kazati, kakor nam spričuje celo življenje naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Stopite na noge, mili rodoljubje in otmite pogube ljudstvo, prebivajoče na mejah in pomagajte mu do probujenja narodnosti in gmotnega stanja. Koristiti pa bi mogli najbolj s tem, da bi na jezičnih me-

jah ustanovili šole in bralna društva s pomočjo družbe sv. Cirila in Metoda. Tej potrebi se najlaglje ustreže, ako bi se slikalo stanje na mejah bivajočega prebivalstva na shodih, katere priredi družba sv. Cirila in Metoda. Nameščajo se res velikokrat taki uradniki, učitelji in sem ter tje tudi duhovniki, ki niso zmožni jezika dotičnega ljudstva, kakor nas skušnja učí. Oglejmo si bolj na tanko slovensko-nemške meje na Štajarskem n. pr. Radgona Cmurek, Spielfeld, Lučane itd., bomo videli, da se naš narod zmirom bolj skrčuje in nemštvo bolj prodira. Ohranimo vsako ped zemlje, katera je še naša lastnina in ne dajmo se potujčiti. Bog daj, da bi te vrstice našle pripraven odmev pri domo- in rodoljubih štajarskih!

O. H. Šalamun.

Nekaj o pravičnem „preroku“.

„Rečen van, jas sen tak pravičen,
da nemam ene naj te menše krivice
na moji vesti, nači či se mi kaj
prigodi.“
Fr. Bračko.

Bralcem »Slov. Gosp.« se je bilo naznanilo, da bo dne 27. avgusta pri Kapeli poročal državni poslanec č. g. dr. Gregorec o novih davkarskih in vojaških predlogih in ob enem račun polagal o svojem delovanju v državnem zboru. In to se je zgodilo na vseobče zadovoljstvo in živahno so mu odobravalí v velikem broju zbrani poslušalci. Ti se niso vstrašili niti nevihte, koja se je temno približavala, kamo-li priprav naših narodnih protivnikov, ki so vse žile napinjali, naj se zborovanje pri Kapeli v občé onemogoči, ali še v zadnjem trenutku prepové, njim za voljo in na njihovo srčno veselje. Na to svrho postavil je znani »orehov prerok«, ki v svojem življenju še »nema nikake krivice na vesti«, svojo nedolžno osebo kakih 80 korakov od zborovalnice, češ, da bo peščici njegovih motarskih privržencev in drugih klepetulj mogoče, napraviti nemir ali bar kako zmešnjavo.

Ako bi se mu bilo kaj takega posrečilo, bil bi, kakor slavni vitez, z obema »hopmanoma« in »fajerberšrift-fürerjem« lehkega srca odropotal v Radince, kjer se je pri slatini bilo zbralo po plemenitem mišljenju njemu

podobno društvo, hoteč pobedonosne prislece krepiti s sladkim vincom, zraslim in dozorelim v poznanih kletih ljutomerskih.

Omenjeni trije možaki so podobni svojemu učitelju, tedaj tudi navskoz pravični, pravi pošteni in korenjaki, »nači či se njim kaj prigodi«, postavim, kedar se pri verno krščanskem sosedu križ blagoslavlja. V tako neliberalnih in nesrečnih trenutkih ni kriv niti zdajni »hofman«, niti njegov »fertretar«, če jo morata »s krvavimi bučami« nagloma iz krčme domu popihati.

Ker se pošteno slovensko ljudstvo pri težkem delu vzmes tudi rado malo nasmeje, zato bom v »Slov. Gosp.« o »hopmanu« Lovrencu in Jakobu in njenem pismoučenem perovodju Antonu ob prilikah še eno ali drugo povedal, kajti prismojenega gradiva je obilno. Za zdaj pa nekoliko besed o njenem mojstru, orehovskem preroku.

Tega človeka ostreje kazniti, kakor ste Vi, gosp. urednik, to storili, ne biti bi skoro mogoče. Natisnili ste namreč v šestem broju »Slov. Gosp.« njegovo Vam priposlano novoletnico, neotesano, kakor je ta »gospod Bračko« sam — ne daj Bog, ko bi kdo iz njegovega »pecirka« njegovo »cuno« izgovoril brez pridavka »gospod« — le edino pitanje ste dodali: ni res, ta mož je, kakor nalašč, vstvarjen za okrajnega načelnika, ka-li?

Vgornjeradgorskem okraju, kolikor je meni znano, nimamo ni židov ni luteranov, marveč smo katoliško verni kristjani in kakor taki spoštujemo svoje duhovnike že zato, ker si našega spoštovanja vsi vkup in vsak poedini v polnej meri zaslužijo. Tega pa na žalost o načelniku našega okraja, »gospodu« Bračko, nikakor ne moremo reči. Ali ga mar imamo posnemati — našega Bogu bodi potoženo, okrajnega načelnika? Mož vam je to, ki našim velezaslužnim duhovnikom piše liste, kakor je v šestem broju »Slov. Gosp.« razglašen, ali pa kakor je sledeči:

„Čat. Gospod župnik pri —! En par besed van moren pisati da telko morem zvediti od vas, ker bi si tega nebi misla. Nej je lepo od enega mešnika ker se tak pošteno derži kak vi, ka tak ljudi moti, „edne nar te menše krivice me obdolsite“ kaj sen kriv? Jas sen vas še vpoštenji imel pred ludmi ali strašno seu se zmotil — vi ste pač le pop in od tega časa nema več ni eden pop pri meni poščenja, jas ga tak za mojo osebo ne potrebujem da vidim ka ste bol krivični kak jas. — Ali je en človek na toten svejti ker bi mene toti dve leti sliša kaj sem okrajni načelnik, ka bi jas eno samo besedico čres mešnike zinil? kaj pa te vi zmenoj delate? rečen van no mojo vest zastavin, da sen jas tak pravičen, da neman ene naj te menše krivice na moji vesti, nači či se mi kaj prigodi, to pa de meni večni Bog odpusta, pa nebon vas prosa. Priporočim se van vi pošteni gospod vaš vdani
Bračko.“

S tem podali smo častitim bralcem »Slov. Gosp.« drugo lastoročno sliko gornjeradgorskega okrajnega očeta na dotično občudovanje. O njegovem nadopolnem sinu: o ukradeni uri, o ukradenem olju, o ukradenem maslu in pri kom je žandar le-te šmentane ropotije in šare nazadnjič imel iskati; kaj še se v Orehoveih, po njihovem preroku razglašanih, podobnega najde in pri nas ob Muri starega nahaja in novega godi, pisal bom Vam, čast. gosp. urednik, ob drugej priliki.

Cerkvene zadeve.

Srebrna sv. meša v Konjicah, dne 19. julija 1893.

(Dalje in konec.)

Po dokončani sv. meši zadonela je proti nebesom zahvalna pesem k Onemu, od katerega izhaja »vsak dober dar in vsako popolno darilo«.

Ker pa tu prave sreče najti ni, zato tudi ni čaše veselja, v katero ne bi kanila kapljica grenkega pelina britkosti. Tako je tudi našim čč. gg. jubilentom kalil

njihovo veselje spomin na šest blagih vrstnikov, katerih ni bilo videti danes v njihovi vrsti. Eden izmed njih išče ljubega zdravja daleč od tod pri očetu Kneippu, namreč vlč. g. Florijan Vizovišek, župnik pri Sv. Hemi, drugi pa č. g. J. Probst, vmirovljen župnik Mutski pri čč. usmiljenih bratih v Gradcu. Kje so še pa stirje čč. tovarši, ki so bili tudi pred 25 leti v mešnike posvečeni? »Bela žena«, nemila smrt jih je vse prerano pokosila. Naj postavimo tu sem njihova častivredna imena. Č. g. Anton Pust, umrli so v Poličanah, dne 13. sept. 1872; č. g. Anton Kavčič preminoli so kot došluženi korvikar po kratkem pokoju v Vojniku dne 24. maja 1876; č. g. Anton Gorečan zaspali so kot provizor v Loki 14. junija 1884 in letošnjo spomlad dne 12. marteja podrla je nagla smrt Martina Kolenko, vmirovljenega župnika Podgorskega pri Sv. Martinu pod Vurbergom. Tudi teh svojih sošolcev naši čč. gg. jubilanti niso mogli pozabiti. Kmalu po slovesni službi božji opravili so za-nje pretresljive mrtvaške molitve in potem so darovali za-nje vlč. gospod duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Križu na Murskem polju, Anton Lacko mrtvaško peto sv. mešo, pri kateri sta jim stregla dva čč. gg. sošolca. Globoko v srce ganilo je vse vdeležence te svečanosti, ko je po sv. meši obstopilo blizo 20 mešnikov mrtvaški oder sredi rožniveenske kapele, da so z gorečimi svečami v rokah zapeli otožni »Libera« s srčnim vzdihljajem: »O Bog, daj prezgodaj umrlim bratom našim večni mir in pokoj«.

Tako se je skončala ta prelepa, redka cerkvena slovesnost, ki je gotovo veliko pripomogla k povzdigi časti Božje in spodbodla verne še k večji gorečnosti, k ljubezni do Boga in do duhovništva sploh.

Po teh cerkvenih opravilih podali smo se v nadžupnišče, kamor so prišli od vseh stranij čč. gg. jubilentom častit. Najodličnejši in v prvi vrsti prišel je svitli knez Hago Windisch-Grätz z visoko svojo soprogo s spremstvom ljubeznivih svojih otročičev, katerih vsak je nosil veliki šopek.

Ne dvomim, da bode ostal ta dan vsakemu vdeležencu v prijetnem spominu, vendar da se ga bodo še večkrat spominjali, dali so se navzoči duhovniki z 20 družicami še fotografovati.

Pri obedu bilo je res veselo. Prepričali smo se vsi, da kako dobro in prijetno je biti med brati, — škoda, prehitro so minoli dragi trenutki. Vrstile so se prirsrečne zdravice, prečitali se nadošli brzojavni in pismeni pozdravi, ki so prišli od vseh stranij: iz Gradca, Maribora, Celja itd. Zbrani čč. gg. jubilanti pozdravili so tudi vdanostno nadodličnejšega rojaka Konjiškega telegrafičnim potom, diko našo prevzvišenega kneza in škofa Mihaela. Milostno so isti blagovolili brzojavno odzdraviti rekši, da jih veseli ponovljenje pokorsčine in spoštovanja, katero so obljubili pred 25 leti svojemu škofu in ob enem želijo, naj Vsemogočni Bog utrdi ti dve lastnosti pri čč. gg. jubilentih, lastnosti, ki katoliškega duhovnika tako lepo dičite in katoliško jedinstvo tako čvrsto ohranite, da se celi svet mora temu čuditi.

Mil. gosp. prelat Kosar, prvi duhovni oče naših čč. gg. jubilentov, pa so pisali med drugim, da bi se srčno radi vdeležili te slovesnosti v Konjicah, vendar ker jim okoliščine tega ne dopuščajo, bodo vsaj v duhu navzoči. Prirsrečno je bilo tudi vošilo č. g. Tombaha, nadžupnika in dekana Rogaskega. Vlč. g. Hrzič, župnik na Polskavi, posebni prijatelj čč. gg. jubilentov pa v ljubeznivem pismu srčno želijo srebrno-mašnikom, da kar je zdaj srebrno, naj bode enkrat zlato.

Solnce se nam je zdelo, da se ta dan posebno naglo k večeru nagiba. Mili nam gosti začeli so se poslavljati in vsak na svoj dom odpravljati. Kakor je bilo snidenje veselo, tem britkejšo bilo je ločenje. Pri slo-

